Briefrapport dierlijke resten Ravels Molenstraat

Joyce van Dijk – Archeoplan Eco

Tijdens de opgraving in de Molenstraat te Ravels is in de schacht van een waterput (spoor 136) dierlijk botmateriaal aangetroffen. Door middel van eye-balling is vastgesteld welke diersoort en skeletelementen het betreft.

In totaal zijn 79 botfragmenten onderzocht die toebehoren aan 69 skeletelementen. Het botmateriaal is poreus, bladdert af en het botoppervlak is verweerd. Hierdoor zijn eventueel aanwezige kenmerken op het oppervlak zoals snijsporen moeilijk herkenbaar. Wel zijn grote botfragmenten aanwezig.
Het merendeel van de skeletelementen is afkomstig van rund (Tabel 1). Slechts twee fragmenten zijn aan varken toe te schrijven.

Tabel 1 Spectrum en verdeling van de skeletelementen over de lichaamsdelen

	diersoort	Rund		groot zoogdier	Varken	zoogdier, indet.	totaal	
lichaamsdeel	skeletelement	n	n-as	n	n	n	n	Nederlandse naam
kop	cranium	1	-	-	-	-	1	schedel
	dentes superior	-	-	-	1	-	1	gebitselementen bovenkaak
	dentes inferior	1	-	-	-	-	1	gebitselementen onderkaak
romp	axis	1	-	-	-	-	1	draaier
	vert. cervicales	2	-	-	-	-	2	halswervels
	vert. thoracales	8	-	-	-	-	8	borstwervels
	vertebrae indet.	-	-	15	-	-	15	wervels, indet.
voorpoot	scapula	1	-	-	1	-	2	schouderblad
	humerus	-	1	-	-	-	1	opperarmbeen
	radius	-	1	-	-	-	1	spaakbeen
	ulna	-	1	-	-	-	1	ellepijp
achterpoot	pelvis	1	-	-	-	-	1	bekken
	femur	2	-	-	-	-	2	dijbeen
	tibia	-	1	-	-	-	1	scheenbeen
voet	calcaneum	-	1	-	-	-	1	hielbeen
	astragalus	-	1	-	-	-	1	sprongbeen
	tarsalia (overig)	2	-	-	-	-	2	voetwortelbeentjes
	metacarpus	1	-	-	-	-	1	middenhandsbeen
	metatarsus	1	-	-	-	-	1	middenvoetsbeen
	phalanx 1	3	-	-	-	-	3	teenkoot 1
	phalanx 2	1	-	-	-	-	1	teenkoot 2
overig	indet.	-	-	15	-	6	21	niet te determineren
totaal		25	6	30	2	6	69	

n aantal skeletelementen
n-as aantal bij elkaar horende skeletelementen

Bij de runderresten zijn enkele skeletelementen gevonden die gezamenlijk een gewricht vormen. Het gaat om het onderste deel van een opperarmbeen, een spaakbeen en een ellepijp uit een linker ellebooggewricht van een rund dat ouder is geworden dan drieënhalf jaar (Tabel 2). Daarnaast zijn het onderste deel van een scheenbeen, een hielbeen en een sprongbeen uit een linker enkelgewricht

aanwezig van een rund dat ouder is geworden dan drie jaar. De skeletelementen uit het enkelgewricht zijn beter geconserveerd dan de overige botresten.

Tabel 2 Leeftijdsgegevens van rund op basis van vergroeiingsstadia aan het postcraniale skelet (Habermehl 1975)[1]

			leeftijd in maanden	onvergroeid	vergroeid
diersoort		skeletelement		n	n
Rund		femur prox	42	-	1
		phalanx 1 prox	20-24	-	3
		phalanx 2 prox	15-18	-	1
	elleboog rund	humerus dist	15-20	-	1
		radius dist	42-48	-	1
		ulna prox	42-48	-	1
	enkel rund	calcaneum prox	36	-	1
		tibia dist	24-30	-	1
totaal				-	10

Ondanks het verweerde botoppervlak zijn op twee borstwervels van rund haksporen zichtbaar.

De aanwezigheid van botresten van gebruikelijke consumptiesoorten zoals rund en varken en de slachtsporen vormt een indicatie dat er voedselafval in de waterput terecht is gekomen.

Gebruikte literatuur:
Habermehl, K.H., 1975. *Die Alterbestimmung bei Haus- und Labortieren.* Berlin.

[1] Habermehl 1975.